ناگهان شعر

((مهدی اشرفی))

بادی که پنجره را به هم می‌زند
ادامه‌ی دست ماست
و کلاهی که آن طرف افتاده
ادامه‌ی سری است
که به تو فکر می‌کند.
به خیابانی فکر کن
که در یک طرف کودکی ایستاده
و در آن سوپیرمردی.
من به دستم فکر کردم
که می‌تواند
ادامه‌ی عصایی باشد در سال‌ها بعد
و بارها از سایه‌ی درختی ترسیدم
که پیرمردی به خاطر عصای چوبی‌اش
از آن تشکر می‌کرد
ترسیدم ادامه‌ی این دست
برسد به چاقویی خون‌آلود
ترسیدم
و دست‌هایم را در جیب‌هایم پنهان کردم
دیگر می‌دانستم پیری
پیراهن سپیدی است که می‌پوشیم
و تنها مرگ است
که در عکسی دسته جمعی
همه‌ی ما را یکرنگ می‌کند
مثل لباس‌های رنگی توی کمد
که وقتی در بسته می‌شود
همه
یکرنگ می‌شوند

نادره کاران فرهنگ و ادب
بخش ششم

جامع الاطراف مانند علامه شهیدی

مرور فرازهایی از زندگی، آثار و خدمات ارزشمند استاد سید جعفر شهیدی
ادیب، فقیه و تاریخ‌شناس برجسته ایرانی

گروه ادب و هنر – معاون و همکار علامه علی‌اکبر دهخدا در لغت‌نامه، خود علامه‌ای دیگر بود. استاد سید جعفر شهیدی، متولد ۱۲۹۷ در بروجرد، استاد تمام ادبیات فارسی و پژوهشگر برجسته فقه و تاریخ اسلام، از چهره‌های معاصر ایرانی است. استاد شهیدی در طول عمر ۸۹ ساله خود منشأ آثار و خدمات فراوانی به فرهنگ و تاریخ این سرزمین بود و شاگردان فراوانی از محضر او درس اخلاق و زندگی آموختند. زنده‌یاد شهیدی، مترجم متبحری هم بود و ترجمه او از نهج‌البلاغه، در زمره شاهکارهای ترجمه است و با هیچ ترجمه‌ای قابل مقایسه نیست. این ترجمه روان و دلنشین نهج‌البلاغه در سال ۱۳۶۹، کتاب سال جمهوری اسلامی ایران شد. علامه شهیدی ۱۲ سال پیش از درگذشتش، در سال ۱۳۷۴ منزل مسکونی خود را به شهرداری تهران واگذار کرد. این خانه در همان سال به کتابخانه عمومی دکتر شهیدی با ۳۰ هزار جلد کتاب تبدیل شد. در ادامه، فرازهایی از زندگی و آثار این چهره ماندگار ایرانی را مرور می‌کنیم.

■ **از علوم حوزوی در نجف تا ادبیات فارسی در تهران**

استاد سید جعفر شهیدی، تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در زادگاه خود، بروجرد گذراند و بعد به تهران آمد. او در سال ۱۳۲۰ برای تحصیل در رشته فقه به نجف رفت و تا کسب درجه اجتهاد پیش رفت. علامه شهیدی در فاصله سال‌های ۱۳۲۷ تا ۱۳۲۸ به ایران بازگشت. آمدن به ایران، دکتر شهیدی را به سمت تحصیل در رشته زبان و ادبیات فارسی و شاگردی در محضر استادانی مانند جلال‌الدین همایی و بدیع‌الزمان فروزانفر هدایت کرد. او در سال ۱۳۴۰ با کسب درجه دکترای ادبیات فارسی در دانشگاه تهران به تدریس مشغول شد. در سال‌های تحصیل استاد شهیدی در رشته ادبیات فارسی، زمینه آشنایی او با علامه علی‌اکبر دهخدا و دکتر محمد معین که بر روی لغت‌نامه بزرگ دهخدا کار می‌کردند، فراهم شد. بعد از تاسیس موسسه لغت‌نامه، دهخدا از شهیدی دعوت به همکاری کرد و در نامه‌ای به او نوشت: «او اگر نه در نوع خود بی‌نظیر، ولی کم‌نظیر است». پس از درگذشت دکتر محمد معین، استاد شهیدی مسئولیت موسسه لغت‌نامه دهخدا را به عهده گرفت.

■ **ترجمه آثار به عربی، آلمانی و یونانی**

زنده‌یاد استاد سید جعفر شهیدی در حوزه‌های ادبیات و تاریخ اسلام، صاحب تالیف و ترجمه‌های متعدد است که از جمله آن‌ها می‌توان به این آثار اشاره کرد: شرح مثنوی معنوی، شرح لغات و مشکلات دیوان انوری، تصحیح درّه نادره و تلخیص آن، تصحیح آتشکده آذر، ترجمه نهج‌البلاغه، علی از زبان علی، تاریخ تحلیلی اسلام تا پایان امویان، شیرزن کربلا، چراغ روشن در دنیای تاریک (زندگانی علی بن الحسین)، زندگانی حضرت فاطمه، ستایش و سوگ امام هشتم در شعر فارسی، در راه خانه خدا، تصحیح براهین العجم و آشنایی با زندگانی امام صادق (ع). تعدادی از آثار استاد شهیدی به زبان‌های عربی، آلمانی، یونانی، انگلیسی، ژاپنی، اردو و ترکی نیز ترجمه شده است از جمله کتاب‌های «علی از زبان علی»، «زندگانی حضرت فاطمه (س)» و «زندگانی امام جعفر صادق (ع)».

> بعد از تاسیس موسسه لغت‌نامه، دهخدا از شهیدی دعوت به همکاری کرد و در نامه‌ای به او نوشت: «او اگر نه در نوع خود بی‌نظیر، ولی کم‌نظیر است». پس از درگذشت دکتر محمد معین، استاد شهیدی مسئولیت موسسه لغت‌نامه دهخدا را به عهده گرفت

■ **کامل کردن کار نیمه‌تمام استاد**

یکی از کارهای مهم زنده‌یاد استاد سید جعفر شهیدی، کامل کردن کار استادش، بدیع‌الزمان فروزانفر بود. استاد فروزانفر در مقطعی از زندگی‌اش تصمیم به شرح مثنوی معنوی گرفت و نام آن را «شرح مثنوی شریف» گذاشت، اما تنها موفق به شرح دفترهای اول مثنوی مولوی شد. استاد جعفر شهیدی که از اهمیت کار استادش آگاه بود و علاقه او را به شرح این اثر بزرگ ادبیات فارسی می‌دانست، تصمیم گرفت راه استادش را ادامه دهد و کار نیمه‌تمام او را کامل کند، بنابراین شروع به شرح دفترهای باقی‌مانده مثنوی مولوی کرد. شرح مثنوی شریف فروزانفر و شهیدی، یکی از کامل‌ترین و پرمغزترین شرح‌های مثنوی برای علاقه‌مندان و متخصصان ادبیات فارسی است.

■ **علت شهرت استاد به «شهیدی»**

غلامرضا ستوده، معاون دکتر سید جعفر شهیدی در موسسه لغت‌نامه دهخدا در مصاحبه‌ای به ذکر خاطره‌ای از دیدار استاد با رهبر انقلاب می‌پردازد که خواندنش خالی از لطف نیست. ستوده می‌گوید: «یک بار خاطرم می‌آید رهبری تمایل داشتند از روند کار لغت‌نامه دهخدا آگاه شوند. خدمت ایشان رسیدیم، گفتیم که مجموعه‌ای که دستور دادید حاصلش این ۱۵ جلد است، ایشان هم نگاهی کرده و تایید کردند (چون قبلا به دلیل مشکل کاغذ در دوران ریاست جمهوری آقای رفسنجانی کار با تاخیر همراه بود و بعد با دستور رهبری مشکل رفع شد). بعد مقام معظم رهبری از دکتر شهیدی پرسیدند که فامیلی شما به چه مناسبتی شهیدی است و ایشان گفتند که نویسنده کتاب «پس از ۵۰ سال» بوده و در آن جا از شهادت امام حسین (ع) گفته و به خاطر همین این فامیل را انتخاب کرده است. در حالی که فامیل پدرشان «سجادی» بود. بنده هم یک کتاب مرجع‌شناسی با خود برده بودم که دادم خدمت آقا و ایشان گفتند که مقالات من را خوانده‌اند و فکر می‌کردند که من دانشجوی جوانی هستم».

ادبی هنری

اجرای «پژواک پارسی» در روسیه

«پژواک پارسی» اثر امیرمهیار تفرشی پور آهنگ‌ساز بین‌المللی ایرانی در مجموعه اُپرای مارینسکی سنت پترزبورگ روسیه اجرا می‌شود. به گزارش ایرنا، «پژواک پارسی» اثر امیرمهیار تفرشی پور آهنگ ساز بین‌المللی ایرانی به دعوت علی رهبری رهبر دائم مهمان مجموعه اُپرای مارینسکی سنت پترزبورگ روسیه و تایید والری گرگیف مدیر کل هنری این مجموعه، پنج شنبه- ۶ مهرماه- در قالب کنسرت موسیقی توسط ارکستر سمفونیک اُپرای مارینسکی با حضور تفرشی پور اجرا خواهد شد. «پژواک پارسی» همراه با ارکستر مجلسی انگلستان در شهر لندن برای نشر ناکسوس به رهبری علی رهبری ضبط شده است. پس از رضا فکری خواننده و امین غفاری نوازنده ویولن، تفرشی پور سومین هنرمند ایرانی است که توسط علی رهبری به ارکستر سمفونیک اُپرای مارینسکی سنت پترزبورگ روسیه دعوت می‌شود.

به پا خاستن «دود» در کتاب‌فروشی‌ها

رمان «دود» نوشته خوسه اوبِخرو با ترجمه آرمان امین توسط نشر افق منتشر و راهی بازار نشر شد. اوبِخرو در حال حاضر مقیم مادرید است و به‌عنوان شاعر شناخته می‌شود. وی ۱۰ رمان، تعدادی نمایش نامه، داستان کوتاه و مقاله در کارنامه دارد و رمان «دود» را سال ۲۰۲۱ منتشر کرده است. این رمان روایتگر زندگی زنی، کودکی و گربه‌ای در کلبه‌ای متروک در دل جنگلی خشن و بی‌رحم است. در این جهانِ رو به نابودی، زنده ماندن به آزمونی دشوار تبدیل شده و زن و کودک باید در مقابل طبیعت سهمگین و انسان‌های بی‌رحم تاب بیاورند.

شکارچیان قبر در عصر تاراج تاریخ

درنگ

محمد بهبودی نیا
calture@khorasannews.com

در دل تاریکی شب، زمانی که نور کم‌جان ماه به قبرهای باستانی می‌تابد. در سکوتی وهم‌آلود به حفاری زمین مشغول می‌شوند. به محض روشن شدن هوا از روی گودال‌های به جامانده در کنار قبرهای قدیمی می‌توان متوجه حضور شبانگاهی شکارچیان قبر شد. این افراد بی هیچ رحمی، پهلوی قبر و سینه محوطه‌های باستانی را با وسوسه یافتن گنج می‌شکافند و در دل خاک و سنگ به دنبال ردی از طلا و جواهرات می‌گردند. برایشان نه تاریخ اهمیت دارد و نه آینده این سرزمین که هر روز با قاچاق آثار باستانی از آثار تمدن‌های باستانی خالی و خالی‌تر می‌شود.

■ **تجاوز به حریم خاموش مردگان**

دیوارها را فرو می‌ریزند، کتیبه‌ها را خرد می‌کنند و بی‌شرمانه به حریم ساکنان خاموش این مقبره‌ها، یعنی اسکلت‌های باستانی، تجاوز می‌کنند. اسکلت‌هایی که در واقع بانک اطلاعاتی مهمی از تاریخچه زیست بشر را با خود همراه دارند، در نگاه شکارچیانِ قبر و سارقان آثار باستانی، اسکلت‌ها معمولاً تنها موانعی بی‌ارزش در مسیر رسیدن به گنج به شمار می‌آیند. غافل از این که همین اسکلت‌ها گنجینه‌ای است که می‌تواند پرده از اسرار تمدن‌های گمشده بردارد و دریچه‌ای به سوی گذشته انسان باز کند. اشیا و اسکلت‌های باستانی در واقع مانند یک کتابخانه بزرگ بیرون آمده از دل تاریخ هستند که هر صفحه آن، داستانی از زندگی، مرگ، فرهنگ و تمدن نیاکان ما را روایت می‌کند.

تاراج قبرهای باستانی در حالی رخ می‌دهد که خلأهای قانونی زیادی در این زمینه وجود دارد. بی‌تردید قوانین موجود برای حفاظت از میراث فرهنگی کشور کافی و بازدارنده نیست.

■ **جریمه‌های جزئی و دیگر هیچ**

مسئولانی که از سرغفلت و یا مصلحت اندیشی‌ها و یا فراموشکاری از وضع و یا اجرای قانون‌های بازدارنده خودداری می‌کنند باید بدانند که با تخریب آثار باستانی، ریشه‌های فرهنگی یک ملت با گذشته قطع شده و رفته رفته ملت‌های غریبه با گذشته خود دچار آسیب‌های فراوانی می‌شوند.

هم‌اکنون برخوردهای جدی بازدارنده با متخلفان این حوزه انجام نمی‌شود و در موارد بسیاری تنها به برگزاری نشست‌های خبری بسنده می‌شود. چند روز پیش نشست خبری با موضوع حفاران غیرمجاز در تهران برگزار شد. در متن خبر منتشر شده از این نشست آمده «نشست خبری یک شنبه ۲۱ مردادماه که در پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری برگزار شد با این تاکید که کار گروه مبارزه با گنج‌یابی و حفاری‌های غیرمجاز فقط مربوط به پژوهشگاه نیست و متخصصانی از دستگاه‌های مختلف گردهم می‌آیند تا با هم‌اندیشی درباره مهار فضای مجازی در حوزه گنج‌یابی به راهکار برسند. رئیس پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری ضمن انتقاد از وضعیت موجود در این نشست گفت: «ما می‌خواهیم درباره علم باستان‌شناسی ایجاد حساسیت کنیم. باستان‌شناسی علم محض است و باید توجه ویژه‌ای به باستان‌شناسی داشته باشیم.

ده‌پهلوان در ادامه این بحث و در پاسخ به این پرسش که چگونه با گنج‌یاب‌ها و حفارانی که در فضای مجازی با هویت مشخص در حال فعالیت هستند، هیچ برخوردی نمی‌شود و آن‌ها آزادانه و مکرر در حال پخش فیلم از حفاری‌ها و دادن نشانی کذب از گنجینه‌های توهمی هستند، اظهار کرد: موضوع این است که پژوهشگاه توان اجرایی ندارد تا به محاکم قضایی ورود کند و آن شخص یا اشخاصی را که در فضای مجازی صفحه مشخص دارند، دستگیر کند. هر چند به شدت پیگیر این موضوع هستیم. به ما گفته شده است پرونده‌ای با مصادیق مجرمانه برای یکی از این اشخاص تهیه کنیم که این کار از عهده ما بر می‌آید و انجام خواهیم داد».

نقاشی «بنکسی» این بار در باغ وحش

هنری

نهمین اثر هنری از مجموعه حیواناتی که «بنکسی» هنرمند مشهور گرافیکی کار به تازگی در لندن خلق کرده است، این بار در باغ وحش این شهر پیدا شد. به گزارش ایسنا، جدیدترین اثر هنری «بنکسی» برروی در باغ وحش لندن ظاهر شده است که گوریلی را به تصویر می‌کشد که به یک فک و چندین پرنده اجازه فرار می‌دهد. «آرت‌نیوز» نوشت، این نقاشی استنسیل سیاه در حقیقت نهمین اثر از مجموعه آثار هنری تصویرگر حیوانات است که «بنکسی» به تازگی خلق آن‌ها در نقاط مختلف لندن را آغاز کرده است. «بنکسی» طبق روال همیشه با انتشار تصویری از این اثر هنری در صفحه اینستاگرام شخصی خود، اصالت آن را تایید کرد. «بنکسی» هنرمند گرافیتی کار اهل بریستول است که با نقاشی‌های دیواری و هنر گرافیتی اعتراضی خود، شهرت جهانی دارد، با این حال هنوز هویت اصلی او فاش نشده است.

برج لندن در خطر خروج از یونسکو

میراث تاریخی

برج تاریخی لندن با توجه به طرح ساخت و ساز آسمان‌خراش‌های فراوان در اطراف آن در خطر از دست دادن جایگاه خود در فهرست میراث جهانی یونسکو است. به گزارش ایسنا، پس از حذف بندر لیورپول از فهرست میراث جهانی یونسکو در سال ۲۰۲۱، اکنون برج لندن به‌عنوان یک بنای کلاسیک بریتانیایی که قدیمی‌ترین بخش آن به قرن یازدهم میلادی بازمی‌گردد نیز ممکن است در حال از دست دادن جایگاه خود در میان آثار ثبت‌شده به‌عنوان میراث جهانی یونسکو باشد. اکنون دولت بریتانیا تایید کرده است که این گزارش تا دسامبر آماده خواهد شد. کاخ‌های سلطنتی تاریخی که مدیریت برج لندن را بر عهده دارند نیز در این گزارش مشارکت خواهد داشت و نگرانی‌های خود را درباره طرح شهری ۲۰۴۰ به‌وضوح اعلام کرده است.

مزایده واگذاری کشتارگاه دام (سبک و سنگین) به صورت استیجاری مرحله دوم

شهرداری شیروان با استناد به مجوز شورای محترم اسلامی به شماره ۱۱۷/ش - ۱۴۰۳/۰۲/۰۴ در نظر دارد کشتارگاه دام سبک و سنگین را بمدت یکسال از طریق مزایده و از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ستاد به آدرس www.setadiran.ir به متقاضیان واجد شرایط (مورد تایید اداره دامپزشکی و مجوز نگهداری و بهره‌برداری از کشتارگاه دام) بصورت استیجاری واگذار نماید.

شماره مزایده در سامانه ستاد: ۵۰۰۳۰۰۵۴۲۱۰۰۰۰۳

شرایط مزایده:

۱-متقاضیان با ارائه پیشنهاد شرکت در مزایده تأئید می نمایند که از محیط کشتارگاه بازدید نموده‌اند و از شرایط مزایده اطلاع کامل داشته‌اند.
۲- شرکت کنندگان می بایست مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال از طریق سامانه ستاد بابت خرید اسناد مزایده به حساب ۰۱۰۵۱۳۶۲۰۰۰۰۶ نزد بانک ملی شعبه شهرداری شیروان واریز نمایند.
۳- برندگان اول، دوم و سوم چنانچه به هر دلیلی از عقد قرارداد انصراف دهند سپرده شرکت در مزایده آنها به ترتیب به نفع شهرداری ضبط خواهد شد.
۴- مدت قرارداد یکسال شمسی (۱۲ ماه) می باشد.
۵- (هزینه های مصرفی آب ، برق ، گاز) و تعمیرات در طول مدت اجاره به عهده مستأجر می باشدو اخذ مجوزات از اداره دامپزشکی ودفتر نمایندگی ولی فقیه ، شبکه بهداشت و محیط زیست بر عهده برنده مزایده می‌باشد.
۶- شهرداری در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات مختار است.
۷- برنده مزایده حق واگذاری مورد اجاره به غیر را ندارد و در زمان انعقاد قرارداد ارائه ضمانت نامه بانکی به مبلغ ۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال الزامی می‌باشد .
۸- مهلت اخذ اسناد از سامانه : از تاریخ ۱۴۰۳/۰۵/۲۵ لغایت پایان وقت اداری ۱۴۰۳/۰۶/۰۳ می‌باشد.
۹- مهلت بارگذاری اسناد در سامانه: تا ساعت ۱۸ سه شنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۶/۱۳ می‌باشد.
۱۰- جلسه بازگشائی: پاکت‌ها ساعت ۱۰ روز پنج شنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۶/۱۵ در محل شهرداری تشکیل خواهد شد.
۱۱- سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در فرم شرایط و سایر اسناد مزایده مندرج است که متقاضیان می‌بایست جهت دریافت اسناد به آدرس خراسان شمالی ، شیروان ، شهرداری، امور قراردادها و پیمانها مراجعه و همچنین شماره تماس ۰۵۸۳۶۲۲۸۹۳۸ جهت کسب اطلاعات بیشتر در اختیار متقاضیان می‌باشد.

ردیف	مورد اجاره	مبلغ پایه کارشناسی اجاره ماهیانه	سپرده شرکت در مزایده
۱	واگذاری استیجاری کشتارگاه دام سبک و سنگین	۹۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال	۵۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال

یونس حاجی زاده – سرپرست شهرداری شیروان

۸۱۷۳۸